

Janne Juusela – Sami Tuominen

SUKUPOLVENVAIHDOKSEN VEROTUS

Alma Insights
Helsinki 2025

4., uudistettu painos

Copyright 2025 Alma Media Finland Oy ja tekijät
Yhteistyössä Juristiliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-5362-5

Kannen sarja-asu: Heikki Sallinen
Taitto: NotePad Ay

Otava Kirjapaino Oy, Keuruu 2025

Anna palautetta kirjasta kustannustoimitus@almainsights.fi

SISÄLLYS

ESIPUHE	11
LYHENTEET	13
1 Johdanto	15
1.1 Sukupolvenvaihdon käsite	15
1.2 Sukupolvenvaihdon tavoite	15
1.3 Verosuunnittelu	16
1.4 Omistajanvaihdon rahoittaminen	18
1.5 Perintö- ja lahjaverotuksen muutokset	21
1.6 Sukupolvenvaihdoshuojennusten vertailu	30
2 Yrityskauppa	33
2.1 Yleistä	33
2.2 Osakekauppa ja omistussuuden kauppa	34
2.2.1 Luovuttajan verotus	34
2.2.2 Ostajan verotus	47
2.2.3 Kohdeyrityksen verotus	49
2.3 Liiketoimintakauppa	54
2.3.1 Yhtiö myyjänä	54
2.3.2 Ostajan verokohtelu ja kaupan rahoittaminen	55
2.3.3 Yksityisliikkeen myyminen	59

2.4 Yritysjärjestelyt	62
2.4.1 Osakevaihto	62
2.4.2 Sulautuminen	64
2.5 Alihintaiset luovutukset	69
2.5.1 Tuloverolain mukainen verotus	69
2.5.2 Elinkeinoverolain mukainen verotus	78
2.5.3 Perintö- ja lahjaverolain huojennussäännöt	81
2.5.4 Alihintainen luovutus 3/4-säännön mukaan	81
2.5.5 Alihintainen luovutus 1/2-säännön mukaan	88
2.6 Omaisuuden luovuttaminen tappiolla	92
2.7 Sukupolvenvaihdos kohdeyrityksen kannalta	94
 3 Tuloverolain sukupolvenvaihdoshuojennus	 98
3.1 Yleistä	98
3.2 Luovutuksen kohde	100
3.2.1 TVL 48.1 § 3 kohdan soveltamisala	100
3.2.2 Maatalouteen tai metsätalouteen liittyvä kiinteä omaisuus	101
3.2.3 Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö	108
3.2.4 Yksityisen elinkeinonharjoittajan liiketoiminta	109
3.2.5 Osakeyhtiö	111
3.3 Sukupolvenvaihdon henkilöt	113
3.3.1 Huojennuksen saaja ja huojennuksen määrä	113
3.3.2 Luovutuksensaajat	114
3.4 Luovutettavan omaisuuden omistusaika	121
3.5 Huojennuksen menettäminen	123
3.5.1 TVL 48.5 §:n jatkoluovutus viiden vuoden kuluessa	123
3.5.2 Sanktio kohdistuu luovutuksensaajaan	124
3.5.3 Osakkeiden luovuttaminen	131
3.5.4 Tappiollinen jatkoluovutus	134

3.6	Varainsiirtoverotus	137
4 	Perinnön ja lahjan verottaminen ilman sukupolvenvaihdoshuojennusta.....	146
4.1	Sääntelyn tausta	146
4.2	Perinnön ja lahjan verottaminen	147
4.3	Perintö- ja lahjaveroasteikot vuonna 2025	152
4.4	Perintö- ja lahjaverotuksen toimittaminen sekä ilmoitusten antaminen	157
4.5	Veronoikaisu ja muutoksenhaku	160
5 	Perintö- ja lahjaverolain sukupolvenvaihdoshuojennus.....	169
5.1	Veron määrän ja maksuajan huojentaminen	169
5.2	Huojennusten hakeminen.....	170
5.3	Luovutuksen kohde	174
5.3.1	Yritys tai sen osa	174
5.3.2	Pörssiyhtiö.....	177
5.3.3	Ulkomainen yhtiö.....	178
5.3.4	Yritystoimintaa harjoittavat yhtiöt.....	178
5.3.5	Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö	204
5.3.6	Liikkeen- tai ammatinharjoittaja	206
5.3.7	Minimiosuus yhdeltä luovuttajalta yhdellä kertaa	207
5.3.8	Yhteisomistus	209
5.3.9	Maatila ja osakeyhtiö, joka harjoittaa maataloutta.....	215
5.4	Huojennukseen oikeutetut verovelvolliset	220
5.4.1	Laissa ei rajoituksia	220
5.4.2	Vajaavaltainen.....	224
5.4.3	Oikeushenkilö.....	226
5.4.4	Kuolinpesä.....	231

5.5 Yritystoiminnan jatkaminen	236
5.5.1 Jatkajan asema osakeyhtiössä	236
5.5.2 Oikeuksien pidättäminen	245
5.5.3 Toiminnan jatkamisen aloittaminen	249
5.5.4 Tilapäinen este	251
5.5.5 Osakkeiden siirtäminen työntekijälle	254
5.5.6 Kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö ja liikkeen- tai ammatinharjoittaja	258
5.6 Veron määrä	260
5.6.1 Osittainen huojenus, PerVL 55.1 §	260
5.6.2 Kokonaishuojennus, PerVL 55.5 §	280
5.7 Maksuajan pidentäminen	298
5.8 Huojennuksen menettäminen	304
5.8.1 Veron määrä	304
5.8.2 Maksuaika	314
5.8.3 Ilmoitusvelvollisuus jatkoluovutuksesta	314
5.9 Varainsiirtoverotus	317

6 | Sukupolvenvaihdosta valmisteleva verosuunnittelu 318

6.1 Verokohtelun varmistaminen etukäteen	318
6.1.1 VML:n tai PerVL:n ennakkoratkaisu	318
6.1.2 Perintö- ja lahjaverolain ennakkoratkaisu	320
6.1.3 VML:n ennakkoratkaisu	326
6.1.4 Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu	332
6.2 Kohdeyritys ja sen omistus	334
6.3 Sukupolvenvaihdosta valmistelevat yritysjärjestelyt	337
6.3.1 Liiketoiminnan yhtiöittäminen jakautumisella	337
6.3.2 Liiketoiminnan yhtiöittäminen liiketoimintasiirrolla	342
6.3.3 Omistuksen muuttaminen välilliseksi osakevaiholla	345

6.4 Omistusrakenteen ja kohdeyhtiön taseen järjestelyt.....	352
6.4.1 Osakeanti.....	352
6.4.2 Omien osakkeiden hankkiminen.....	355
6.4.3 Osingonjako.....	362
6.4.4 Pääoman palauttaminen.....	370
7 Kansainväliset sukupolvenvaihdostilanteet.....	375
7.1 Kansainvälisen vero-oikeuden peruseriaatteen.....	375
7.1.1 Normijärjestelmät.....	376
7.1.2 Kaksinkertainen verotus ja vajaaverotus.....	379
7.2 Suomen verotusvallan ulottuvuus kansainvälisissä sukupolvenvaihdostilanteissa.....	380
7.2.1 Tuloverotus.....	380
7.2.2 Perintö- ja lahjaverotus.....	383
7.3 Yrityskauppa.....	391
7.3.1 Myyjä tai ostaja rajoitetusti verovelvollinen....	392
7.3.2 Kohdeyhtiö ulkomainen.....	396
7.4 Perintönä tai lahjana toteutettava sukupolvenvaihdos.....	399
7.4.1 Luovuttaja tai luovutuksensaaja rajoitetusti verovelvollinen.....	399
7.4.2 Kohdeyhtiö ulkomainen.....	401
Kirjallisuutta.....	403
Oikeustapaushakemisto.....	409
Asiahakemisto.....	412